

Hållbarhetsenheten  
Anette Svensson  
08-586 217 42  
Anette.svensson@uhmynd.se

# Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för leksaker, skapandematerial och idrottsmateriel

Utkast kriterier till externa synpunkter, undergrupp produkter CE-märkta som leksaker

## Produkter CE-märkta som leksaker

Det är leverantören/tillverkaren som väljer om en produkt är en leksak och därmed ska CE-märkas. Läs mer om märkning av leksaker på [Konsumentverkets webbplats](#)<sup>1</sup> CE-märkta leksaker kan utöver sådant som vanligtvis betraktas som leksaker även omfatta vissa produkter för kreativt skapande och viss idrottsmateriel. CE-märkta produkter har testats enligt kraven i leksaksdirektivet på mekanisk och fysikalisk säkerhet och innehåller till exempel inte smådelar. Även brännbarhet som antändlighet och brinnhastighet har testats.

## Omfattning

Produkter som omfattas av [direktiv 2009/48/EG om leksakers säkerhet](#) (leksaksdirektivet), det vill säga produkter som utformats eller är avsedda som leksaker för barn under 14 år, oavsett om det är produktens enda syfte eller inte. Observera att även vissa skapandematerial avsedda för barn, till exempel färgpennor, tuschpennor, kriter och fingerfärger, räknas som leksaker. Även vissa idrottsmateriel kan vara CE-märkta och räknas då som leksaker. Leksaker är produkter som uppfyller kraven i leksaksdirektivet och är CE-märkta.

## Konserveringsmedel i vätskebaserade produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11514) bas – nytt kravförslag

*Det är viktigt att minska risken för allergier hos barn. De konserveringsmedel som anges i kravet kan orsaka allergisk hudreaktion.*

### Teknisk specifikation

Vätskebaserade produkter som är CE-märkta som leksaker ska inte innehålla nedanstående ämnen i halter högre än de angivna i tabellen:

Ämne	CAS-nr	Gränsvärde
1,2-Bensisotiazol3(2H)-on (BIT)	2634-33-5	5 mg/kg
Reaktionsblandning av 5-kloro-2-metyl4-isotiazolin-3-on [EG-nr 247-500-7] och 2-metyl-2Hisotiazol-3-on [EGnr 220-239-6] (3:1) (CMIT/MIT)	55965-84-9	1 mg/kg
5-kloro-2-metylisotiazolin-3(2H)-on (CMIT)	26172-55-4	0,75 mg/kg
2-metylisotiazolin3(2H)-on (MIT)	2682-20-4	0,25 mg/kg

### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls. Analyser kan göras enligt gällande versioner av standarderna SS-EN 71-10 och 71-11 eller likvärdig standard.

- Leverantörens egendeclaration baserad på teknisk dokumentation som visar att kravet är uppfyllt. Den tekniska dokumentationen ska finnas tillgänglig om den upphandlande organisationen begär det.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Förslag till uppföljning

#### Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under kravets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

#### Egendeclaration baserad på teknisk dokumentation

Om kravet verifierats med egendeclaration, följ upp kravet genom att begära in teknisk dokumentation för stickprovskontroll och kontrollera att dokumentationen innehåller information om att värdena ligger under kravets gränsvärde för respektive ämne.

#### Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Information om hållbarhetskriteriet

Exempel på vätskebaserade leksaker är slime, såpbubblor och färger.

Vätskebaserade leksaker som är avsedda för barn under tre år ska uppfylla detta krav enligt leksaksdirektivet, bilaga II tillägg C. För barn över tre år finns ingen specifik lagstiftning för konserveringsmedel i vätskebaserade leksaker. Detta krav går därmed utöver gällande lagstiftning och omfattar produkter för barn upp till 14 år.

Om leverantören lämnat egendeclaration baserad på teknisk dokumentation som bevis för att kravet är uppfyllt är det särskilt viktigt att den upphandlande organisationen följer upp kravet och kontrollerar att det finns teknisk dokumentation som stöd för egendeclarationen. Mer information om uppföljning finns under kriteriets ”Förslag till uppföljning”.

### Materialåtervinningsbara plastförpackningar (Design for recycling) (KravID: 11515) bas- **nytt kravförslag**

*Plastförpackningar som är designade för materialåtervinning bidrar till mer cirkulära plastflöden.*

### Teknisk specifikation

Förpackningar av plast ska vara designade för materialåtervinning. Plastförpackningar ska uppfylla följande:

- Plastförpackning<sup>1</sup> och eventuell förslutning<sup>2</sup> ska vara tillverkade av monomaterial<sup>3</sup> av en av följande plaster, alternativt separerbara<sup>4</sup> delar av följande plaster:
  - Polyeten (PE)
  - Polypropen (PP)
  - Ofärgad Polyetentereftalat (PET)
- Metalldelar ska inte ingå i förpackningen<sup>1</sup>, förslutningen<sup>2</sup> eller etiketten.
- Plastförpackningen ska inte vara infärgad med kimrök (carbon black).
- Plastförpackningen ska inte ha tryck som täcker mer än 60 procent av förpackningens yta.
- Etiketter ska vara möjliga att tvätta bort vid temperaturer lägre än 60°C, samt ska inte täcka mer än 40 procent av förpackningens yta.
- Etiketter på plastförpackningarna ska uppfylla ett av följande krav:
  - Etiketter ska bestå av samma material som förpackningen av PE och PP.
  - Om förpackning består av PET så ska etiketten bestå av PP eller PE och inte täcka mer än 40 procent av förpackningens yta.

<sup>1</sup>Plastförpackningen omfattar hårda och mjuka förpackningar

<sup>2</sup>Förslutning omfattar kapsyler och lock

<sup>3</sup>Monomaterial är plaster som i sin materialsammansättning består av en typ av plastpolymer, exempelvis polyeten.

<sup>4</sup>Separerbara delar avser förpackningsdelar som enkelt kan tas isär av slutanvändaren utan behov av verktyg, innan de lämnas till återvinning.

### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Förpackningsspecifikation (inklusive flaska, burk, tråg, påse, och förslutning) som minst visar:
  - Material som används i förpackning, förslutning och eventuell tätning.
  - Förpackningens och förslutningens färg.
  - Material som etiketten består av.
  - Information om möjlighet att tvätta bort etiketten i enlighet med kravet.

- Information om hur stor andel av förpackningens yta täcks av etiketten.
- Information om hur stor andel av förpackningens yta som täcks av tryck.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029, eller likvärdig standard.

### **Förslag till uppföljning**

#### Förpackningsspecifikation

Om kravet verifierats med förpackningsspecifikation, följ upp att de uppgifter som leverantören har lämnat visar att angivna material i förpackningsspecifikationen är i enlighet med kravet.

#### Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### **Information om hållbarhetskriteriet**

Hållbarhetskriteriet omfattar både hårda och mjuka plastförpackningar. Kravet innebär att endast förpackningar av monomaterial av PE, PP eller ofärgad PET uppfyller kravet i dagsläget. Notera att lågdensitetspolyeten (LDPE) och högdensitetspolyeten (HDPE) omfattas då de är varianter av PE.

Avtvättningsbara etiketter avser etiketter som kan tvättas bort i återvinningen. Där är temperaturen cirka 60°C och det tillsätts diskmedel samt ibland även tryckluft för att avlägsna etiketterna.

### **Rutiner för kvalitetssäkring (KravID:11031) bas**

*För att uppfylla hållbarhetskraven i upphandlingsdokumenten krävs att leverantören har dokumenterade rutiner för kvalitetssäkring.*

#### **Kvalificeringskrav**

Leverantören av de produkter som levereras enligt kontraktet ska ha rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete. Rutinerna ska vara dokumenterade, minst omfatta den verksamhet som omfattas av kontraktet och tillämpas under kontraktstiden. Det systematiska kvalitetsarbetet ska minst omfatta följande punkter:

- Rutiner för att kraven i kontraktet kontrolleras och uppfylls under kontraktstiden.
- Rutiner för att dokumentation som styrker att kraven uppfylls finns tillgänglig.

- Rutiner för rapportering och behandling av avvikelser relaterade till de i kontraktet ställda kraven.
- Rutiner för rapportering, dokumentation och hantering av reklamationer och klagomål på produkterna.
- Rutiner för spårbarhet uppströms i leverantörskedjan för de produkter som omfattas av kontraktet.
- Utsedd kontaktperson för frågor kring kvalitetsarbetet gentemot den upphandlande organisationen.
- Rutiner rörande kontaktpersonens årliga rapportering av de ovanstående punkterna till den upphandlande organisationen.

Leverantören ska på begäran kunna styrka att kravet är uppfyllt. Om leverantören tillämpar ett eget dokumenterat system kan [Den upphandlande organisationen] komma att begära att uppgifterna styrks av en oberoende tredje part.

#### **Förslag till bevis**

Leverantören ska i sitt anbud lämna information om sitt systematiska kvalitetsarbete och på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Leverantörens certifikat enligt ISO 9001 eller likvärdig standard utfärdat av ett ackrediterat certifieringsorgan. När leverantörens verksamhet omfattar konstruktion, utveckling och/eller framställning av produkter ska produktionsenheten omfattas av certifikatet.
- Eget dokumenterat system som minst omfattar punkterna i kravet.

Vid annonserade upphandlingar över tröskelvärdena har upphandlande organisationer en skyldighet att acceptera en standardiserad form av egenförsäkran, (ESPD European Single Procurement Document) som preliminärt bevis på att leverantören uppfyller kvalificeringskraven och att denne kan ge in efterfrågade bevis för detta.

#### **Förslag till uppföljning**

Certifierat system

Uppföljning kan ske genom att till exempel kontrollera att certifikatet enligt ISO 9001 eller likvärdig standard är giltigt och utfärdat av ett ackrediterat certifieringsorgan.

Eget dokumenterat system

Vid uppföljning av dokumenterade rutiner kan revisionsprotokoll begäras in från en genomförd extern revision av leverantörens egna dokumenterade kvalitetssystem. Leverantören kan vid uppföljningsmöten redovisa rutiner för punkterna i kravet alternativt skriftligen skicka dem till den upphandlande organisationen.

## **Biocider (antimikrobiell funktion) i solida produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11040) bas**

*Varor som är behandlade med biocidprodukter kan innehålla ämnen som är miljö- och hälsofarliga. Genom detta krav undviks varor som är biocidbehandlade.*

### **Teknisk specifikation**

Produkter CE-märkta som leksaker i solida, det vill säga fasta material, ska inte vara biocidbehandlade<sup>1,2</sup>

<sup>1</sup>Definition enligt artikel 3 i [förordning \(EU\) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter](#)

<sup>2</sup>Biocidfunktion innefattar exempelvis luktfri, antibakteriell och antimikrobiell

### **Förslag till bevis**

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
  - Nordisk Miljömärkning (Svanen) för leksaker, version 3.
- Leverantörens egendeklaration baserad på teknisk dokumentation som visar att kravet är uppfyllt. Den tekniska dokumentationen ska finnas tillgänglig om den upphandlande organisationen begär det. Den kan till exempel visa att textilen inte är märkt eller omfattas av krav på information om biocidbehandling enligt förordning (EU) 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter.
- Leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### **Förslag till uppföljning**

#### Märkning

Om kravet verifierats med en märkning kan uppföljning ske genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras: [Nordisk miljömärkning \(Svanen\)](#).

#### Egendeklaration baserad på teknisk dokumentation

Om kravet verifierats med egendeklaration, gör ett stickprov och kontrollera att det inte finns en etikett/märkning som beskriver behandling med biocidprodukter.

**Observera att om produkten har en etikett/märkning som beskriver biocidbehandlad vara uppfylls inte kravet.** Biocidbehandlade varor ska märkas i enlighet med biociddirektivet. Exempel på hur en märkning kan se ut finns i Kemikalieinspektionens faktablad "[Regler för biocidbehandlade varor](#)".

Om produkterna saknar märkning/etikett om behandling med biocidprodukt, begär information från leverantören om eventuell biocidbehandling av produkterna.

Informationen kan till exempel bestå av produktblad, marknadsföringsmaterial eller liknande. **Observera att om marknadsföring visar biocidbehandling, till exempel antibakteriell eller luktfri, så uppfyller produkten inte kravet.**



Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan  
Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat  
verifieringsorgan, begär in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk  
dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan,  
ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Information om hållbarhetskriteriet

Kravet omfattar endast solida, det vill säga fasta produkter. Flytande produkter som  
slime, såpbubblor, färg och lim omfattas inte av kravet. Exempel på produkter som  
ibland marknadsförs med påstående om antibakteriell effekt är leksand, byggklossar  
och badleksaker.

En vara som marknadsförs som biocidbehandlad, till exempel antibakteriell, ska enligt  
förordning (EU) 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av  
biocidprodukter (biocidförordningen) märkas. Information ska även kunna lämnas  
om leverantören inte marknadsför varan som biocidbehandlad vara, enligt artikel 58 i  
biocidförordningen. Leverantören av varan ska på begäran inom 45 dagar kunna  
tillhandahålla information om eventuell biocidbehandling även om varan inte  
marknadsförs som biocidbehandlad vara till konsument, enligt biocidförordningen.  
Det är därmed möjligt att efterfråga informationen från leverantören. Exempel på hur  
en märkning kan se ut finns i Kemikalieinspektionens faktablad "[Regler för  
biocidbehandlade varor](#)".

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning  
av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och  
verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att  
ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar.  
Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om  
standarderna finns på [Swedacs webbplats](#).

### Doftämnen i produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11041) bas

*Doftämnen kan ge allergiska reaktioner, bidra till allergiutveckling och  
doftöverkänslighet. De avges från produkten och kan hamna i den omgivande  
miljön. Leksaker med tillsatta doftämnen bör därför undvikas.*

### Teknisk specifikation

Produkter CE-märkta som leksaker ska uppfylla följande avseende innehåll av  
doftämnen:

- Produkter CE-märkta som leksaker ska inte innehålla aktivt tillsatta  
doftämnen. Undantagna är doftspel<sup>1</sup>, smakspel<sup>1</sup> samt leror.
- Doftspel, smakspel och leror som innehåller doftämnen ska i produktkatalog  
eller webbutik vara tydligt märkta med att de innehåller doftämnen.
- I leror ska eventuella doftämnen vara tillsatta enligt the International  
Fragrance Associations (IFRA<sup>2</sup>) riktlinjer, eller likvärdigt.



<sup>1</sup> Enligt definitioner i [direktiv 2009/48/EG om leksakers säkerhet](#).

<sup>2</sup> IFRA the International Fragrance Association är parfymindustrins officiella organ, för mer information se [ifrafragrance.org](http://ifrafragrance.org)

### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
  - Nordisk miljömärkning (Svanen) för leksaker, version 3.
  - A-märkning, Danska Fællesrådet for Formnings- & Hobbymaterial.
- Information om innehåll på produktens etikett eller i dess produktinformation /produktblad.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

För doftspel, smakspel och leror innehållande doftämnen även:

- Information i produktkatalog/webbutik.

För leror innehållande doftämnen även:

- IFRA-certifikat.

### Förslag till uppföljning

#### Märkning

Om kravet verifierats med en märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#), [Danska Fællesrådet for Formnings- & Hobbymaterial](#).

#### Produktens etikett/produktinformation/produktblad

Om kravet verifierats med produktens etikett/produktinformation/produktblad, följ upp kravet genom att kontrollera att det i produktens informationsmaterial inte finns någon uppgift om doftämnen.

#### Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med en egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

#### Information i produktkatalog/webbutik

Om produkter som får innehålla doftämnen (doftspel, smakspel och leror) ingår i sortimentet, kontrolleras att det i produktkatalog eller webbutik finns tydlig information om detta.

#### IFRA-certifikat

Om leror innehållande doftämnen ingår i sortimentet, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns ett giltigt certifikat från IFRA för den aktuella produkten.

#### Information om hållbarhetskriteriet

A-märkning är en dansk märkning för lim och färg där krav på ingående ämnen ställs. Deras kriterier finns att beställa på [Fællesrådet for Formnings- & Hobbymaterialers webbplats](#).

I leror används ibland doftämnen för att maskera en oönskad doft från leran. Ett exempel är leror med vaniljdoft. Om doftämnen används ska de vara godkända av International Fragrance Association (IFRA).

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

#### Migration av bisfenoler från polykarbonatplast i produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11018) bas

*Bisfenoler misstänks kunna skada människans fortplantningsförmåga samt är misstänkt hormonstörande vid låga doser. De kan frigöras ur materialet och tas upp av kroppen. Kravet begränsar migrationen av bisfenol A samt ytterligare två bisfenoler (B och F) som kan ersätta bisfenol A i polykarbonatplast.*

#### Teknisk specifikation

För produkter CE-märkta som leksaker som innehåller polykarbonat ska migrationen av bisfenolerna i tabellerna nedan inte överstiga 0,04 mg/l.

##### Undantag:

- Delar av polykarbonat som utgör mindre än fem viktsprocent av produkten.
- Elektroniska leksaker

Ämne	CAS-nr
Bisfenol A	80-05-7
Bisfenol B	77-40-7
Bisfenol F	2467-02-09

#### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
  - Nordisk miljömärkning (Svanen) för leksaker, version 3.
- Teknisk dokumentation, till exempel materialspecifikation, som visar vilken/vilka plasttyp/plasttyper som ingår i leksaken.

- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls. Analyser kan göras enligt gällande versioner av standarderna SS-EN 71-10 och 71-11 eller likvärdiga standarder. För bisfenolerna B och F kan LC-QTOF-MS ersätta LC-DAD-FLD i EN 71-11.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Förslag till uppföljning

#### Märkning

Om kravet verifierats med en märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#).

#### Materialspecifikation

Om kravet verifierats med materialspecifikation, följ upp kravet genom att kontrollera i materialspecifikationen vilken/vilka plasttyper som ingår i produkten. Om det finns mer än fem viktsprocent polykarbonatplast i produkten uppfylls inte kravet.

#### Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under kravets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

### Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Information om hållbarhetskriteriet

De listade bisfenolerna kan testas i enlighet med standarderna i kravet. För bisfenolerna B och F kan LC-QTOF-MS ersätta LC-DAD-FLD i EN 71-11.

För bisfenol A är kravet på lagnivå för barn under tre år enligt leksaksdirektivets bilaga II tillägg C. För barn över tre år finns ingen specifik lagstiftning för bisfenol A i leksaker och för bisfenolerna B och F finns ingen lagstiftning för leksaker oavsett ålder. Detta kriterium går därmed utöver gällande lagstiftning och omfattar produkter för barn upp till 14 år.

Elektroniska leksaker undantas eftersom vissa komponenter kan ha höljen av polykarbonat eller vara täckta med bisfenol A-baserat epoxilim.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

### **Migration av nitrosaminer från produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11032) bas**

*Nitrosaminer är cancerframkallande. När barn suger och biter på produkter som innehåller nitrosaminer/nitroserbare ämnen kan dessa ämnen frigöras ur materialet och tas upp av kroppen. Kravet begränsar migrationen av nitrosamin/nitroserbare ämnen.*

#### **Teknisk specifikation**

För produkter CE-märkta som leksaker som innehåller gummi (elastomerer) ska migrationen för nitrosaminer inte överstiga 0,01 mg/kg respektive 0,1 mg/kg för nitroserbare ämnen.

#### **Förslag till bevis**

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
  - Nordisk miljömärkning (Svanen) för leksaker, version 3.
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls. Analyser kan göras enligt gällande versioner av standarden SS-EN 71-12 eller likvärdig standard.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

#### **Förslag till uppföljning**

##### **Märkning**

Om kravet verifierats med märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#).

##### **Analysrapport**

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 likvärdig standard.

### Information om hållbarhetskriteriet

Kravets gränsvärden ligger på samma nivå som standarden EN 71-12, vilket är skarpare än leksaksdirektivets gränsvärden som ligger på 0,05 mg/kg för nitrosamin och 1 mg/kg för nitroserbara ämnen.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

### Flamskyddsmedel i produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11034) bas

*Flamskyddsmedel kan vara miljö- och hälsofarliga. Genom att använda kravet undviks sådana.*

#### Teknisk specifikation

Elektroniska produkter CE-märkta som leksaker ska inte innehålla<sup>1</sup> halogenerade flamskyddsmedel.

Övriga produkter CE-märkta som leksaker ska inte innehålla<sup>1</sup> kemiska flamskyddsmedel.

<sup>1</sup>Med innehåll avses flamskyddsmedel som är aktivt tillsatta eller överstiger 0,1 viktsprocent (1000 mg/kg).

#### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar för textil:
  - Nordisk miljömärkning (Svanen) för textilier, skinn och läder, version 4.
  - Bra Miljöval för textil, version 2012.
  - GOTS, version 6.
- Teknisk dokumentation, till exempel:
  - Produktinformation/produktblad med information om produktens innehåll.

- Analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls.
- Leverantörens egendecklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Förslag till uppföljning

#### Märkning

Om kravet verifierats med märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#), [Bra Miljöval](#), [GOTS](#).

#### Produktinformation/produktblad

Om kravet verifierats med produktinformation/produktblad, kontrollera att det i informationen framgår att produkten är fri från flamskyddsmedel i halter över 0,1 viktsprocent.

#### Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

#### Egendecklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendecklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendecklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

#### Information om hållbarhetskriteriet

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

### Formaldehyd i produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11035) bas

*Formaldehyd är giftigt, allergiframkallande, kan skada arvsmassan och kan orsaka cancer. Genom att använda kravet kan innehållet i leksaker minimeras.*

#### Teknisk specifikation

I produkter CE-märkta som leksaker ska formaldehyd (CAS: 50-00-0) inte förekomma i halter över de angivna gränsvärdena i tabellen nedan:

Material	Gränsvärde
----------	------------

Textil	20 mg/kg fri och delvis hydrolyserbar formaldehyd
Hartsbundet trä	0,1 ml/m <sup>3</sup> emission
Polymera leksaksmaterial	1,5 mg/l migration

### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar för textil och trä:
  - Nordisk miljömärkning (Svanen) för leksaker, version 3.
- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar för textil:
  - Nordisk Miljömärkning (Svanen), Textiles, hides/skins and leather, Version 4.
  - Ökotex Standard 100 (produktklass I) 2019-2021.
  - Bra Miljöval Textil Kriterier 2012 (kategori fiber och beredning).
  - EU Ecolabel för textilprodukter, enligt Kommissionens beslut 2014/350/EU (textilier för barn och textilier med direkt hudkontakt).
  - GOTS version 5.0 (2017) eller version 6.0 (2020).
  - bluesign (BSSL) version 10 (2019) samt version 11 (2020) (användningsområde A).
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls. Analyser kan göras enligt gällande versioner av standarderna:
  - För textil: EN ISO-14184-1 eller likvärdig standard.
  - För hartsbundet trä: EN 717-1 eller EN 16516 eller likvärdig standard.
  - För polymera leksaksmaterial: SS-EN 71-10 och 71-11, eller EN 1541 eller likvärdig standard.
- Leverantörens egendeklaration baserad på teknisk dokumentation som visar att kravet uppfylls. Den tekniska dokumentationen ska finnas tillgänglig om den upphandlande organisationen begär det.
- Leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Förslag till uppföljning

Märkning



Om kravet verifierats med märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#), [Ökotex](#), [Bra Miljöval](#), [EU Ecolabel](#), [GOTS](#), [bluesign](#).

#### Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under kravets gränsvärden för respektive ämne och material. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

#### Egendeklaration baserad på teknisk dokumentation

Om kravet verifierats med egendeklaration baserad på teknisk dokumentation, följ upp kravet genom att begära in teknisk dokumentation för stickprovskontroll och kontrollera att dokumentationen innehåller information om att värdena ligger under kravets gränsvärde för respektive ämne.

#### Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 likvärdig standard.

#### Information om hållbarhetskriteriet

För hartsbundet trä och polymera leksaksmaterial är kravet på lagnivå för barn under tre år enligt leksaksdirektivets bilaga II tillägg C. För textil är kravet striktare än denna lagnivå som är 30 mg/kg. För barn över tre år finns ingen specifik reglering av formaldehyd i [direktiv 2009/48/EG om leksakers säkerhet](#).

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

#### Färgämnen i produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11036) bas

*Syftet med kravet är att begränsa hälsofarliga färgämnen i leksaker.*

#### Teknisk specifikation

Produkter CE-märkta som leksaker av trä, papper, textil, läder, solida material avsedda att lämna spår, tillgängliga vätskor samt modellera, leklera och liknande<sup>1</sup> ska inte innehålla de färgämnen som listas i tabellen nedan i halter över 10 mg/kg.

<sup>1</sup> Leksaksmaterial i enlighet med standard EN 71-9 "Leksaker - Säkerhetsregler - Del 9: Organiska kemikalier - Krav", (tabell 1)

Ämne	CAS-nummer
------	------------

Disperse Blue 1	2475-45-8
Disperse Blue 3	2475-46-9
Disperse Blue 106	12223-01-7
Disperse Blue 124	61951-51-7
Disperse Red 1	2872-52-8
Disperse Yellow 3	2832-40-8
Disperse Orange 3	730-40-5
Disperse Orange 37/76	13301-61-6
Basic Red 9	569-61-9
Solvent Yellow 1	60-09-3
Solvent Yellow 2	60-11-7
Solvent Yellow 3	97-56-3
Basic Violet 1	8004-87-3
Basic Violet 3	548-62-9
Acid Red 26	3761-53-3
Acid Violet 49	1694-09-3

### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls.
- Leverantörens egendeclaration baserad på teknisk dokumentation som visar att kravet uppfylls. Den tekniska dokumentationen ska finnas tillgänglig om den upphandlande organisationen begär det.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Förslag till uppföljning

#### Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapporter, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under kravets gränsvärden för respektive ämne och material. Kontrollera även att analyserna utförts av ett ackrediterat laboratorium.

#### Egendeclaration baserad på teknisk dokumentation

Om kravet verifierats med egendeclaration baserad på teknisk dokumentation, följ upp kravet genom att begära in teknisk dokumentation för stickprovskontroll och kontrollera att dokumentationen innehåller information om att värdena ligger under kravets gränsvärden för respektive ämne och material.

#### Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, begär in leverantörens egendeclaration inklusive teknisk

dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Information om hållbarhetskriteriet

Kravet ställs på material, färgämnen och nivå enligt de frivilliga standarderna EN 71-9 och EN 71-11.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](https://www.swedacs.se).

### Halogenfri plast i produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11043) bas

*Syftet med kravet är att undvika plaster innehållande miljö- och hälsofarliga ämnen.*

#### Tilldelningskriterier

För att erhålla [poäng eller prisavdrag] vid anbudsutvärderingen ska produkter CE-märkta som leksaker inte innehålla halogenerad plast.

#### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
  - Nordisk miljömärkning (Svanen) för leksaker, version 3.
- Information om produktens innehåll av plaster i produktinformation/produktblad.
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

#### Förslag till uppföljning

##### Märkning

Om kravet verifierats med märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](https://www.nordiskmiljomarkning.se).

##### Produktinformation/produktblad

Om kravet verifierats med produktinformation/produktblad, kontrollera att det inte ingår halogenerade plaster, till exempel PVC, i produkten.

### Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

### Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Information om hållbarhetskriteriet

Det här kravet är formulerat som ett tilldelningskriterium. Leverantörer vars anbud uppfyller kriteriet premieras genom mervärde vid anbudsutvärderingen, men utesluter inte leverantörer som inte gör det från att gå vidare i anbudsutvärderingen.

För att anbudet ska uppfylla kriteriet ska hela det efterfrågade sortimentet av CE-märkta leksaker vara fritt från halogenerad plast. Omfattningen av sortimentet och hur leksakerna specificeras i upphandlingen påverkar möjligheten att erbjuda ett halogenfritt sortiment.

För vissa produkter, till exempel bollar och dockor av plast, kan det vara svårt för leverantören att erbjuda produkter som inte innehåller halogenerade plaster. För andra produkter, till exempel plastdjur, finns det ett större utbud av alternativa material till halogenerad plast.

Ett exempel på halogenerad plast som används i plastleksaker är polyvinylklorid (PVC).

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

### Särskilt farliga ämnen (kandidatförteckningen) i produkter CE-märkta som leksaker (KravID: 11038) bas

*Genom detta kontraktsvillkor minimeras innehåll av de miljö- och hälsofarliga kemikalier som listas på kandidatförteckningen i EU:s kemikalielagstiftning Reach.*

### Särskilda kontraktsvillkor

De CE-märkta leksaker som levereras under kontraktstiden ska inte innehålla ämnen som finns upptagna på gällande kandidatförteckning (artikel 59 i förordning (EG)

1907/2006 om Registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)) i halter över 0,1 viktsprocent (1000 mg/kg) per ämne och enskild del<sup>1</sup>. Om nya ämnen förs upp på förteckningen under kontraktstiden, ska leverantören senast 6 månader efter den Europeiska kemikaliemyndighetens (Echa) offentliggörande av en reviderad kandidatförteckning redovisa en handlingsplan för hur ämnet kan fasas ut.

<sup>1</sup>Viktsprocenten avser varje individuell del av en sammansatt vara. Det avser alltså inte 0,1% av en sammansatt produkt, utan 0,1% av varje ingående del.

Undantag:

Elektroniska leksaker.

**Förslag till uppföljning**

**Märkning**

Om kravet verifierats med en märkning, följ upp kontraktsvillkoret genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras enligt nedan:

- [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#) för leksaker, version 3.

**Analysrapport**

Följ upp kontraktsvillkoret genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

**Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan**

Följ upp kontraktsvillkoret genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

**Information om hållbarhetskriteriet**

För att undvika fler hälsoskadliga mjukgörare än de som finns upptagna på kandidatförteckningen kan KravID 11042:1 ”Mjukgörare i produkter CE-märkta som leksaker” användas tillsammans med detta kontraktsvillkor.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

**Mjukgörare i produkter av plast CE-märkta som leksaker (KravID: 11042) bas**

*I plaster kan hälsofarliga mjukgörare ingå. Genom att använda kravet begränsas några av dessa.*

### Teknisk specifikation

Ingående plastdelar i leksaker ska inte innehålla de mjukgörare som listas i tabellen nedan i halter över 0,1 viktsprocent (1000 mg/kg) per ämne och enskild plastdel.<sup>1</sup>

Ämne	CAS-nummer
1,2-Bensendikarboxylsyra, di-C6-C10-alkylestrar	68515-51-5
1,2-Bensendikarboxylsyra, blandade dekyl-, hexyl- och oktyldiestrar	68648-93-1
Diisononylftalat (DINP)	28553-12-0 och 68515-48-0
Diisodecylftalat (DIDP)	26761-40-0 och 68515-49-1
Di-n-oktylftalat (DNOP)	117-84-0

*<sup>1</sup>Viktsprocenten avser varje individuell del av en sammansatt vara. Det avser alltså inte 0,1% av en sammansatt produkt, utan 0,1% av varje ingående del.*

### Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
  - Nordisk miljömärkning (Svanen) för leksaker, version 3.
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### Förslag till uppföljning

#### Märkning

Om kravet verifierats med märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#).

#### Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

#### Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

### **Information om hållbarhetskriteriet**

Många mjukgörare finns upptagna på kandidatförteckningen. För att undvika även dessa mjukgörare i leksaker kan KravID 11038:1 "Särskilt farliga ämnen (kandidatförteckningen) i produkter CE-märkta som leksaker" användas tillsammans med detta kriterium.

Leksaker som är avsedda för barn under tre år ska enligt Reach bilaga XVII uppfylla detta krav för DINP, DIDP och DNOP. För barn över tre år finns ingen specifik lagstiftning för mjukgörare i leksaker. Detta kriterium går därmed utöver gällande lagstiftning och omfattar produkter för barn upp till 14 år.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

### **Arbetsrättsliga villkor enligt ILO:s kärnkonventioner (KravID: 11238) bas**

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/arbetsrattsliga-villkor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner-och-hallbara-leveranskedjor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner/basniva>

### **Hållbara leveranskedjor (KravID: 11239) Avancerad**

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/arbetsrattsliga-villkor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner-och-hallbara-leveranskedjor/hallbara-leveranskedjor/hallbara-leveranskedjor/avancerad-niva>

### **Systematiskt arbete med tillgänglighet och universell utformning (KravID 11470) Avancerad**

*Rutiner för universell utformning i verksamheten är grunden till ett fungerande arbete med att skapa tillgänglighet för alla, oavsett funktionsförmåga.*

#### **Särskilda kontraktsvillkor**

Leverantören ska senast [sex (6) månader eller annan tid som upphandlande organisation anger] efter kontraktstart ha infört ett systematiskt arbete med universell utformning enligt standarden "Universell utformning – Tillgänglighet genom universell utformning för produkter, varor och tjänster" SS-EN 17161:2019 eller likvärdig standard.

Det systematiska arbetet ska minst omfatta följande punkter:

- Hur möjliga användare, inklusive icke användare<sup>1</sup> och användningssammanhang har identifierats.



- Hur möjliga användares behov, egenskaper, förmågor och preferenser har analyserats, förståtts och omhändertagits i arbetet.
- Hur likvärdig användning möjliggörs genom att erbjuda olika lösningsalternativ.
- Hur lösningar har utvärderats i förhållande till möjliga användares behov, egenskaper, förmågor och preferenser.

Processerna ska vara dokumenterade, minst omfatta den verksamhet som omfattas av kontraktet och tillämpas under kontraktstiden.

Kontaktperson ska utses för frågor kring det systematiska arbetet med universell utformning gentemot den upphandlande organisationen.

Leverantören ska på begäran kunna lämna uppgifter som visar att kontraktsvillkoret uppfylls.

*<sup>1</sup>Med icke användare avses de personer som inte använder produkterna och tjänsterna idag på grund av att de väljer att inte använda dem eller är utestängda från interaktion på grund av hinder i utformningen.*

### **Förslag till uppföljning**

Uppföljning kan ske genom skriftlig redovisning eller uppföljningsmöten där leverantören redogör för hur den arbetar systematiskt med universell utformning kopplat till genomförandet av kontraktet.

### **Information om hållbarhetskriteriet**

Det här kravet är formulerat som ett kontraktsvillkor då systematiskt arbete med universell utformning enligt standarden är ett relativt nytt område. Genom ett kontraktsvillkor kan leverantörer som inte arbetat med frågan tidigare påbörja detta vid utförandet av kontraktet.

Standarden ”Universell utformning – Tillgänglighet genom universell utformning för produkter, varor och tjänster” SS-EN 17161:2019 är förköpt av Post- och Telestyrelsen och kan därmed laddas ned kostnadsfritt på SIS webbplats, [Tillgänglighet genom universell utformning \(extern länk\)](#).

Genom universell utformning beaktas den mänskliga mångfalden för att utvidga spektrumet av användare. Detta kan utöka marknaden och också öka den andel av befolkningen, inklusive personer med funktionsnedsättning, som fullständigt och på ett självständigt sätt kan delta i samhällslivet. En inriktning på att förstå behoven hos exkluderade användare kan få stor inverkan på design- och utvecklingsprocessen. Den tillgänglighet som förverkligas genom universell utformning kan vara till nytta för alla användare. Alla organisationer kan ha nytta av detta angreppssätt.

[Läs mer om hur man kan upphandla varor och tjänsten som är tillgängliga för alla.](#)

[Läs mer om särskilda kontraktsvillkor](#)

UTKAST